

ጥራት ያለው ትምህርት ለሁሉም !!

**የአርብቶ አደርና ከፊል አርብቶ
አደር አካባቢዎች
የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት
ስታንዳርድ**

**ትምህርት ሚኒስቴር
ነሐሴ 2003 ዓ.ም**

ማ ው ጫ

ተቁ	ርዕስ	ገጽ
1	መግቢያ	1
2	ዓላማ	8
3	የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መዋቅር ታዳሚዎችና የትምህርት አቅርቦት ስልቶች	9
3.1	አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት በትምህርት መዋቅራችን ውስጥ ያለው ቦታ	9
3.2	ታዳሚዎች (Target groups)	10
3.3	የትምህርት አቅርቦት ስልት	11
4	የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያ አደረጃጀትና አካባቢያዊ ሁኔታዎች	12
4.1	ቋሚ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያን በተመለከተ	12
4.2	ተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያን በተመለከተ	17
5	አስፈላጊ የትምህርት ቁሳቁሶች፣ የመማሪያ ማስተማሪያ መፃሕፍት መመሪያዎችና የትምህርት መርጃ	19
5.1	አስፈላጊ የትምህርት ቁሳቁሶች	19
5.2	የመማሪያና ማስተማሪያ መፃሕፍት	24
5.3	ልዩ ልዩ መመሪያዎችና ደንቦች	25
5.4	የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች	27
6	አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያን ለመክፈት	29
6.1	የተማሪዎች ብዛት	29
6.2	የአመቻቾች ብዛት	30
6.3	የአመቻቾች ዓይነትና የት/ደረጃ	33

ተቁ	ርዕስ	ገጽ
7	የአመቻቾች የምልመላ፣ የቅድመ ሥራ ሥልጠና እና ምደባ መስፈርቶች	34
7.1	የምልመላ መስፈርት	34
7.2	የአመቻቾች፣ የስልጠና መስፈርቶች	35
7.3	የአመቻቾች ምደባ መስፈርት	41
8	የትምህርት ኘሮግራም አደረጃጀት	42
8.1	ዓመታዊ የትምህርት ካሌንደር	42
8.2	ሳምንታዊ የትምህርት ቀናትና የክፍለ ጊዜ ሥርዓት	45
8.3	በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያዎች የሚሰጡ የትምህርት ዓይነቶች	47
9	ድጋፍ ሰጪ አገልግሎቶች	49
9.1	የትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከል አገልግሎት	49
9.2	የመጀመሪያ ሕክምና እርዳታ (First Aid) አገልግሎት	52
9.3	ትምህርት በካሴት/በሲዲ	56
9.4	የንባብ አገልግሎት	58
10	የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ኘሮግራም የደረጃው ትምህርት ማጠናቀቂያ ምዘና የትምህርት ማስረጃና የተማሪዎች ሽግግር	62
10.1	የደረጃው ትምህርት ማጠናቀቂያ ምዘና	63

ተቁ	ርዕስ	ገጽ
	10.2 የየደረጃውን ትምህርት ሳጠናቀቁ ተማሪዎች የሚሰጡ የትምህርት	64
	10.3 የተማሪዎች ሽግግር	65
11	የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት (ቋሚ እና ተንቀሳቃሽ) ፕሮግራም ካጠናቀቁ ተማሪዎች የሚጠበቁ ባህሪያት (profile)	67
12	የህብረተሰብ ተሳትፎ	69
13	የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት የወደፊት አቅጣጫ	73

**የአርብቶ አደርና ከፊል አርሶ አደር አካባቢዎች
የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ስታንዳርድ**

© Ministry of Education
August 2011

የአርብቶ አደርና ከፊል አርብቶ አደር አካባቢዎች የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ስታንዳርድ

1. መግቢያ

በአገራችን ዲሞክራሲያዊና ፌዴራላዊ የፖለቲካ ሥርዓት ከሰፊነ ወዲህ መንግሥት የትምህርትን ቁልፍ የልማት መሳሪያነት በመገንዘብ ለዘርፉ ልማት በቁርጠኛነት በመንቀሳቀስ ላይ ይገኛል። ህብረተሰቡንና ሌሎች ባለድርሻ አካላትን በማስተባበር ባደረገው ከፍተኛ ጥረትም በሁሉም የትምህርት ደረጃዎች አመርቂ እድገት ተመዝግቧል። በተለይም የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርትን ለዜጎች ተደራሽ በማድረግ ረገድ ከፍተኛ ውጤት ተገኝቷል።

ነገር ግን የዘርፉ ልማት በሁሉም የአገሪቱ ክፍሎች የተመጣጠነ አለመሆን በክልሎች መካከል ሰፊ ክፍተት በመፍጠሩ የአራቱ ታዳጊ ክልሎች (አፋር፣ሶማሌ፣ጋምቤላና ቤንሻንጉል ጉሙዝ) የትምህርት ዘርፍ ልማት ደረጃ ከሌሎች ክልሎች ጋር ሲነፃፀር ዝቅተኛ ሆኖ ቆይቷል። እነዚህ ክልሎች በሌሎች ዘርፎችም ያላቸው የልማት ደረጃ ዝቅተኛ ሲሆን ለዚህም መሠረታዊው ምክንያት ክልሎቹ ከሌሎች ያገሪቱ ክፍሎች በከፋ መልኩ ከማንኛውም

የልማት እንቅስቃሴ ተገልለው ለዘመናት መኖራቸው ነው።

የአራቱን ታዳጊ ክልሎች ሁለገብ ልማት ለማፋጠንና ከሌሎች ክልሎች ጋር ለማመጣጠን መንግሥት በሁሉም ዘርፎች የልዩ ድጋፍ መርሀግብር ዘርግቶ ሥራ ላይ ያዋለ ሲሆን በትምህርት ዘርፍም ከክልሎቹ አርብቶ አደርና ከፊል አርብቶ አደር ህዝቦች ተጨባጭ የኑሮ ሁኔታ ጋር የተጣጣሙ በርካታ የትምህርት አቅርቦት መንገዶችን ያካተተ የትምህርት ስትራቴጂ ተቀርፆ ተግባራዊ በመደረግ ላይ ይገኛል።

በስትራቴጂው ትግበራ ሂደት የቅድሚያ ትኩረት ተሰጥቶት ሥራ ላይ የዋለው አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ኘሮግራም ሲሆን ዓላማውም በአርብቶ አደሩ እና ከፊል አርብቶ አደሩ የኑሮ ሁኔታ ምክንያት በመደበኛው የትምህርት ሥርዓት መስተናገድ ላልቻሉ ልጆች ከመደበኛው የመጀመሪያ ደረጃ አንደኛ እርከን (1-4) አቻነት ያለው መሠረታዊ ትምህርት መስጠት ነው።

የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት አገልግሎትን በአራቱም ታዳጊ ክልሎች ለማስፋፋት አማራጭ መንገድ ያስፈለገው መደበኛው የትምህርት አቅርቦት ስልት፡-

- ከከፊል አርሶ አደሩ በጣም የተበታተነ አስፋፊ፤
- የልጆች ጉልበት በሁለቱም የህብረተሰብ ክፍሎች ዘንድ ካለው ከፍተኛ ተፈላጊነት
- ልጆችን በአፍ መፍቻ ቋንቋቸው ለማስተማር የሚችሉ መደበኛ መምህራንን ለማፍራት ካለው ከፍተኛ ችግር ጋር የማይጣጣም በመሆኑ ነው።

በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ነፍሳዊም ቅድመ - ትግበራ ወቅት የፌደራል ትምህርት ሚኒስቴርና ጉዳዩ የሚመለከታቸው የክልል ትምህርት ቢሮዎች በርካታ የቅድመ ዝግጅት ተግባራትን አከናውነዋል። ከእነዚህም መካከል፡-

- በነፍሳዊ-ሁራይ የአገር ውስጥና የውጭ ተሞክሮዎችን ማጥናት
- በመደበኛው ሥርዓተ ትምህርት ላይ የተመሰረተና አካባቢያዊ ሁኔታዎችን ያገናዘበ የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ሥርዓተ ትምህርት መቅረጽ
- የመማሪያ-ማስተማሪያ መጻሕፍትን ማዘጋጀት

- የአተገባበር መመሪያዎችን፣የአመቻቾች ማሰልጠኛ ማንዋልና ልዩ ልዩ የሥልጠና ጽሑፎችን ማዘጋጀት
- በትምህርት መስጫ ጣቢያዎች የትምህርት ኮሚቴዎችን ማቋቋም
- አመቻቾችን መመልመልና የቅድመ-ሥራ ሥልጠና መስጠት
- በየደረጃው ለሚገኙ አስፈጻሚ አካላት የአቅም ግንባታ ሥልጠናዎችን መስጠትና የአህዝቦት ሥራዎችን ማካሄድ በዋናነት የሚጠቀሱ ናቸው።

በመቀጠልም ነፍሳዊ-ሁራይ በ1996 ዓ.ም የመንግሥት ነፍሳዊም ሆኖ በአርብቶ አደርና ከፊል አርሶ አደር አካባቢዎች በሚገኙ የተወሰኑ ወረዳዎችና ቀበሌዎች በሙከራ ደረጃ ተጀመረ። ነፍሳዊ-ሁራይ ላፈራው የተማሪ የሰው ኃይል በመንደር ደረጃ የሚካሄድ፣ የትምህርት አሰጣጡም ተለማጭ (flexible) መሆኑ በአርብቶ አደርና ከፊል አርሶ አደር አካባቢዎች በተለይም በአፋርና ሶማሌ ክልሎች ከፍተኛ ተቀባይነትን እንዲያገኝና የመጀመሪያ ደረጃ

በእርግጥም ነኛል። ክልሎቹ በአጭር ጊዜ ውስጥ ላሳዩት አበረታች የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ተሳትፎ እድገት ከፍተኛ ደርሻ ለመያዝ በቅቷል።

ይሁንና በነፃነት አፈፃፀም ላይ ከተደረጉ የመስክ ምልክታዎች የተገኙ ግብረመልሶች በነፃነት የሚሰጠውን ትምህርት ጥራት ጥያቄ ውስጥ የሚያስገቡ፣ ከመመሪያው ውጭ የሆኑና የተዘበራረቁ አሰራሮች በብዙ ትምህርት መስጫ ጣቢያዎች መከሰታቸውን ያመለክታሉ። ከችግሮቹ መካከል የሚከተሉትን ለአብነት ያህል መጠቀስ ይቻላል።

- በአንድ ትምህርት ቀን ሊኖር የሚገባው የትምህርት ክ/ጊዜ ብዛትና የየትምህርት ዓይነቱ ሳምንታዊ የክፍል ጊዜ ሥርዓት የተዘበራረቀና በመመሪያው ከተቀመጠው ያነሰ መሆኑ፤
- ተማሪዎች መሬት ላይ ወይም ድንጋይ ላይ ተቀምጠው የሚማሩ መሆናቸው፤
- በትምህርት መስጫ ጣቢያዎች እንደ መፀዳጃና ውሃ ያሉ መሠረታዊ አገልግሎቶች አለመኖራቸው፤
- የመማሪያ-ማስተማሪያ መፃሕፍት እጥረት መኖሩ፤
- የመማር-ማስተማሩ ሂደት በትምህርት መርጃ

- ለአመቻቾች የሚሰጠው የቅድመ ሥራ ሥልጠና በመመሪያ ከተቀመጠው 2 ወር ያነሰ፣ አሰላጣጡም ባብዛኛው በንድፈ ሀሳብና በቃል ገለፃ ላይ ያተኮረ መሆኑ፤
- የአመቻቾች የሥራ ላይ ሥልጠና እና የሱፐርቪዥን ድጋፍ በጣም ደካማ መሆኑ፤
- በመመሪያ የተቀመጠውን አነስተኛ የትምህርት ደረጃ መስፈርት የሚያሟላ አመቻቾች በማስተማር ሥራ መሰማራታቸው፤
- የአመቻቾች የስራ ተነሳሽነት አናሳ መሆኑ፤
- የአመቻቾች ከሥራ ገበታ መቅረት የጎላ ችግር መሆኑና በአንጻሩ የሚወሰድ አስተዳዳሪዎች እርምጃ አለመኖሩ፤

በሌላ በኩል የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ተደራሽነት ከጊዜ ወደ ጊዜ እየሰፋ በመሄዱ የነፃነት ተጠቃሚ ከሆኑት ሕፃናት መካከል አብዛኛዎቹ በመደበኛው የት/ቤት መግቢያ ዕድሜ የሚገኙ ልጆች ሆነዋል። ይህም ነፃነትን ለማጠናቀቅ እስካሁን ሲሰራበት የቆየውን የ3 ዓመት ጊዜ እንደገና ማጤንን ጠይቋል።

ስለሆነም ከፍ ብሎ የተጠቀሱትን ችግሮች በማቃለል በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ነፃነትም የሚሰጠው

ትምህርት ከመደበኛው የመጀመሪያ ደረጃ አንደኛ እርከን ትምህርት ጋር ያለውን አቻነትና ጥራት ለማስጠበቅ ይህን ስታንዳርድ ማዘጋጀት አስፈልጓል። ስታንዳርዱ የተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮችን በሚያነሱ ክፍሎች ተዋቅሮ የቀረበ ሲሆን በመጀመሪያው ክፍል አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት በትምህርት መዋቅራችን ውስጥ ያለው ቦታ፣ ታዳሚዎቹና የትምህርት አቅርቦት ስልቶቹ በአጭሩ ተቃኝተዋል። በቀጣይነት በቀረቡት ክፍሎችም፤

- የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያዎችን አደረጃጀትና አካባቢያዊ ሁኔታዎች
- በጣቢያ ደረጃ የሚኖረውን የሰው ኃይል፣ የትምህርት ቁሳቁሶችና መሣሪያዎች፣
- የአመቻቾችን ምልመላ፣ ሥልጠናና ምደባ
- የትምህርት ነገሮችም አደረጃጀትንና ድጋፍ ሰጪ አገልግሎቶችን
- የትምህርት ምዘናን፣ የትምህርት ማስረጃ አሰጣጥንና የተማሪዎችን ሽግግር በተመለከተ ሊሟሉ የሚገባቸው መስፈርቶችና ሁኔታዎች በዝርዝር ቀርበዋል።

የመጨረሻዎቹ ሁለት ክፍሎች ደግሞ በአማራጭ

መሠረታዊ ትምህርት አፈፃፀም ሂደት ከሕብረተሰቡ የሚጠበቀውን ተሳትፎና የነገሮችም የወደፊት አቅጣጫ በቅደም ተከተል ያመላክታሉ።

2. ዓላማ

የዚህ ስታንዳርድ ዝግጅት ዋና ዓላማዎች የሚከተሉት ናቸው።

- በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ነገሮችም የሚሰጠው ትምህርት በመደበኛ የመጀመሪያ ደረጃ አንደኛ እርከን ከሚሰጠው ትምህርት አቻነት ያለውና ጥራቱን የጠበቀ መሆኑን ማረጋገጥ፣
- የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ነገሮችም አፈፃፀም ወጥነት ያለው እንዲሆን ማድረግ፣

3. የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መዋቅር፣ ተማሪዎችና የትምህርት አቅርቦት ስልት

3.1 አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት በትምህርት መዋቅራችን ያለው ቦታ

አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ከመደበኛው የመጀመሪያ ደረጃ አንደኛ እርከን ጋር አቻነት ያለው የትምህርት መዋቅራችን አካል ነው። ስለሆነም ነፍሳትና ስነ-ምግባር የትምህርት ነፍሳትን እኩል ትኩረት ተሰጥቶት ከክልል ትምህርት ቢሮ እስከ ዝቅተኛው የትምህርት መዋቅር (ነጥብ ጣቢያ) ባለው የትምህርት መዋቅር ተገቢው የሰው ኃይልና በጀት ሊመደብለት ይገባል።

እንደ መደበኛ ትምህርት ነፍሳት ሁሉ አማራጭ

መሠረታዊ ትምህርት ነፍሳትን በባለቤትነት የሚመሩት የክልል ትምህርት ቢሮዎችና የወረዳ ትምህርት ጽህፈት ቤቶች ናቸው። ስለሆነም ነፍሳትን በማካሄድ ላይ የሚገኙና ወደፊትም ለማካሄድ የሚፈልጉ መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች በክልል ትምህርት ቢሮ ለተዘጋጀው የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ሥርዓተ ትምህርትና የአፈፃፀም መመሪያዎች ተገቢ የመሆን ግዴታ አለባቸው። ለዚህም ተግባራዊነት የክልል ትምህርት ቢሮና የወረዳ ትምህርት ጽ/ቤት አስፈላጊውን ቁጥጥር የማካሄድና የሱፐርቪዥን ድጋፍ የመስጠት ኃላፊነት አለባቸው።

3.2. ተማሪዎች (Target Groups)

በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ነፍሳት የሚታቀፉ ተማሪዎች እንደ እድሜያቸው ሁኔታ በሁለት ይከፈላሉ።

- ሀ. በመጀመሪያ ደረጃ አንደኛ እርከን ዕድሜ ክልል የሚገኙ ተማሪዎች፡ እነዚህ ተማሪዎች ከ7-10 ዓመት ባለው የዕድሜ ክልል የሚገኙ ሲሆኑ በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ነፍሳት የሚሰጠውን ትምህርት በ4 ዓመት (ከደረጃ 1-4) ተምረው እንዲያጠናቅቁ ይደረጋል።

ለ. ከ11-14 ዓመት ዕድሜ ትምህርት የሚጀምሩ
እነዚህ ተማሪዎች ደግሞ የትምህርት ዕድል በማጣት ት/ቤት የመግቢያ ዕድሜ የተላለፋቸውና ከ11 — 14 ዓመት ባለው ዕድሜያቸው በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ኘሮግራም ተመዝግበው ትምህርት የሚጀምሩ ናቸው። እነዚህ ታዳሚዎች ከዕድሜ የገበዩትን እውቀትና ክህሎት ግምት ውስጥ በማስገባት በኘሮግራሙ የሚሰጠውን ትምህርት በ3 ዓመት እንዲያጠናቅቁ ይደረጋል።

3.3 የትምህርት አቅርቦት ስልት፤

አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት የአርብቶ አደሩን እና የከፊል አርሶ አደሩን እንቅስቃሴ መሠረት አድርጎ የሚሰጥ ከመሆኑ አንፃር በሁለት ይከፈላል።

ሀ. ቋሚ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት፡
አርብቶ አደሩ እና ከፊል አርሶ አደሩ በቋሚ አሰፋፊ በሚኖርባቸው ወይም በአንድ ዓመት ውስጥ ቢያንስ ለ8 ተከታታይ ወራት በሚቆይባቸው አካባቢዎች በቋሚ የትምህርት መስጫ ጣቢያ የሚሰጥ ትምህርት ነው።

ለ. ተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት፡
አርብቶ አደሩ በአንድ ዓመት ውስጥ በአንድ ቦታ ላይ

የሚያደርገው ቆይታ ከ8 ወራት በታች በሆነባቸው አካባቢዎች የትምህርት መስጫ ጣቢያዎችን፣ የትምህርት ቁሳቁሶችንና አመቻቾችን ከሕብረተሰቡ ጋር በማንቀሳቀስ የሚሰጥ ትምህርት ነው።

4. የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ አደረጃጀት

4.1 ቋሚ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያን በተመለከተ

4.1.1 የቋሚ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያ የቦታ መምረጫ መስፈርቶች፡

በአርብቶ አደሩና ከፊል አርሶአደር ክልሎች የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርትን በስፋትና በጥራት ለማዳረስ ከተቀየሱት ስልቶች አንዱ የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ኘሮግራም ነው። ይህ ኘሮግራም በሚፈለገው መልኩ ተግባራዊ ሆኖ የሚጠበቀውን ውጤት እንዲያስገኝ

እየተደረጉ ካሉ ዘርፈ ብዙ ጥረቶች መካከል ትምህርቱ የሚሰጥበትን አካባቢና ቦታ ለህፃናቱ ቅርብና ምቹ ማድረግ ነው። በዚህ መሠረት ቋሚ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት የሚቋቋምበት ቦታ የሚከተሉትን መመዘኛዎች መሠረት በማድረግ ይመረጣል።

- አካባቢው መደበኛ ት/ቤት የሌለው፤
- ለሁሉም ተማሪዎች አማካይ የሆነ ወይም ከተማሪዎች መኖሪያ በአማካይ ከ3 ኪሎ ሜትር በማይበልጥ ርቀት ላይ የሚገኝ፤
- ተጠቃሚው ሕብረተሰብ ተስማምቶ የመረጠው፤
- ሕብረተሰቡ በቋሚነት የሚኖርበት ወይም ቢያንስ በአመት ውስጥ ለ8 ወራት የሚቆይበት አካባቢዎች፤
- በቂ ቦታና የህፃናት መጫወቻ ሜዳ ያለው፤
- ለህፃናት ምቹና የመማር ማስተማሩን ሂደት ከሚያውኩና በህፃናት ላይ አደጋ ሊያስከትሉ ከሚችሉ (አውሬ፣ገደል፣ጎርፍ ወዘተ) ነገሮች የራቀ፤
- የአካል ጉዳተኞችን ሁኔታ ያገናዘበ፤
- የመጠጥ ውሃ ያለበት ወይም በቅርብ የሚገኝበት፤

- ዕድሜያቸው ለትምህርት የደረሱ ህፃናት በብዛት የሚገኙበት፤

4.1.2 የቋሚ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያ ምድረ ግቢ ገጽታዎች

ሀ. በትምህርት መስጫ ጣቢያው ተሟልተው መገኘት የሚገባቸው አገልግሎቶች፡

- የአገልግሎት መስጫ ክፍሎች (መማሪያ ክፍሎች፣ የአመቻቾች ቢሮ፣ የእቃ ግምጃ ቤት፣ መፀዳጃ ቤት- የሴትና የወንድ የተለየ)፤
- የውሃ አገልግሎት፤
- የሕፃናት መጫወቻ ሜዳ፤
- የትምህርት መስጫ ጣቢያውን ማስከበር የሚችል አጥር (በአካባቢው በቀላሉ ከሚገኝ ቁሳቁስ የሚሠራ)፤
- የሰንደቅ ዓላማ መስቀያ ቦታና የሰልፍ ሥነ-ሥርዓት ማስከበሪያ ሥፍራ፤
- ደወል፤
- የእጽዋት ማጽደቂያ ሥፍራ፤
- እንደ አስፈላጊነቱ የአመቻቾች መኖሪያ

ለ. የትምህርት መስጫ ጣቢያው ምድረ ግቢ ስፋት፡

የሚቋቋመው የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ አሁን ባለበት ደረጃና የተማሪ ቁጥር የሚቀጥል ሳይሆን ወደፊት የመስፋፋትና ወደ መደበኛ ትምህርት ቤት የማደግ እድል እንዳለው በመገንዘብ ሰፊ ያለ ቦታ እንዲኖረው ማድረግ ያስፈልጋል። በመሆኑም የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያው ቢያንስ 15,000 ካሬ ሜትር የሚሆን የቦታ ስፋት ይኖረዋል።

4.1.3 የመማሪያና የአገልግሎት መስጫ ክፍሎች አሠራር፣ ብዛትና መጠን

ሀ. የመማሪያና የአገልግሎት መስጫ ክፍሎች አሠራር፡

በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያ የሚገነቡ የመማሪያና ሌሎች አገልግሎት ሰጪ ክፍሎች የአካባቢው ተጨባጭ ሁኔታና የአየር ንብረት በሚፈቅደው መሠረት በአካባቢው ከሚገኙ የግንባታ ቁሳቁሶች እንደ እንጨት፣ ጭቃ፣ ጡብና ድንጋይ እንዲሁም ከፋብሪካ ውጤቶች በመንግሥት፣ መንግሥታዊ ባልሆኑ አጋር ድርጅቶችና በሕብረተሰቡ ተሳትፎ ይሠራሉ።

ከአካባቢው የሚፈለጉ የግንባታ ቁሳቁሶች በሕብረተሰቡ ተሳትፎ የሚቀርቡ ሆኖ የፋብሪካ ውጤቶች የሆኑ የግንባታ ቁሳቁሶች እንደ ቆርቆሮ፣

ተ. ቁ	የአገልግሎት መስጫ ክፍሎች	ብዛት	የእያንዳንዱ ክፍል መጠን በካሬ ሜትር	ምርመራ
1.	የመማሪያ ክፍል	2	6x7=42	
2.	የአመቻቾች ቢሮ	1	4x4=16	
3.	የእቃ ግምጃ ቤት	1	3x3=9	
4.	የመጻፍ ቤት (የተማሪዎች)	2	1.5x0.80=1.2	አንድ የሴትና አንድ ለወንድ ተማሪዎች አገልግሎት የሚሰጡ ለየብቻ በተለያዩ ቦታ የተሠሩ
5	የአመቻቾች መኖሪያ	2	3.0x 4=12	ለወንድና ለሴት የተለየ
6	የአመቻቾች መጻፍ	2	3.0x 2=6	
7	የመብራት አገልግሎት			በፀሐይ ሀይል ወይም በባዮጋዝ ሀይል የሚሰራ፣ ማሾ፣ ወዘተ

ሚስማር፣ ሲሚንቶ የመሳሰሉት በመንግስት እና

መንግሥታዊ ባልሆኑ አጋሮች በኩል እንዲቀርቡ ይደረጋል።

ለ. የመማሪያና የአገልግሎት መስጫ ክፍሎች ብዛትና መጠን፡

አዲስ በሚከፈሉት የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያ የሚገነቡት የአገልግሎት መስጫ ክፍሎች ብዛትና መጠን እንደሚከተለው በሰንጠረዥ ቀርቧል።

4.2 የተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያን በተመለከተ

4.2.1 የትምህርት መስጫ ጣቢያ አመራረጥ መመዘኛዎች፡

የተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያ የሚቋቋምባቸው ቦታዎች የሚከተሉትን መመዘኛዎች መሠረት በማድረግ ይመረጣሉ።

- ሕብረተሰቡ በጊዜያዊ መጠለያነት በጊዜያዊ መጠለያነት የሚሰበሰቡባቸው፤
- ሕብረተሰቡ ተስማምቶ የመረጣቸው፤
- እድሜያቸው ለትምህርት የደረሱ ህፃናት በብዛት የሚገኙበት (ቅድሚያ በመስጠት)፤

- የመማር ማስተማሩን ሂደት የሚያውኩና ተማሪዎችን ለአደጋ የሚያጋልጡ ሁኔታዎች የሌሉበት፤
- ለህፃናት በቂ የመጫወቻ ቦታ ያለው፤
- ውሃ ያለበት ወይም በቅርብ የሚገኝበት አካባቢ

4.2.2 ትምህርቱ የሚሰጥበት ጣቢያ አደረጃጀት

የተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ ከባህሪው አኳያ ቋሚ የመማሪያ ክፍሎችን መገንባት የሚታሰብ ጉዳይ አይሆንም። በመሆኑም ትምህርቱ እንደ አካባቢው ተጨባጭ ሁኔታና ምቹነት በዛፍ ጥላ ስር፣ በዳስ ወይም በተንቀሳቃሽ ድንኳን ይሰጣል። ትምህርቱ በድንኳንና በዳስ ውስጥ የሚሰጥ ከሆነ፡-

ሀ. የድንኳኑ አሠራርና መጠን፡

- በቀላሉ ከቦታ ቦታ ሊንቀሳቀስና ሊገጣጠም የሚችል፤
- በቂ አየር የሚያስገባና የአካባቢውን የአየር ሁኔታ ያገናዘበ፤
- ቀለሙ የአካባቢውን የአየር ንብረት ሁኔታ ግምት ውስጥ ያስገባ፤
- ለተማሪዎች ደህንነት የማያስጋ ወይም ለአደጋ የማያጋልጥ፤

- በመጠነኛ ወጪ በአገር ውስጥ የሚመረት፤
- በአማካይ 25 ካሬ ሜትር ስፋት ያለውና ከ30-35 ተማሪዎችን ማስተናገድ የሚችል መሆን ይኖርበታል።

ለ. የዳስ አሠራርና መጠን፡

- ከ30-35 ካሬ ሜትር ስፋት ያለው፤
- ከ30-35 ተማሪዎችን መያዝ የሚችል፤
- በተማሪዎች ላይ አደጋ በማያስከትል ሁኔታ በጥንቃቄ የተሠራ መሆን አለበት፤

5. አስፈላጊ የትምህርት ቁሳቁሶች፣ የመማሪያ ማስተማሪያ መጽሐፍት፣ መመሪያዎችና የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች፡

5.1. አስፈላጊ የትምህርት ቁሳቁሶች

5.1.1. ቋሚ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያን ለማቋቋም አስፈላጊ የሆኑ ቁሳቁሶች፤

ሀ. በአንድ መማሪያ ክፍል መኖር ያለባቸው

ተ.ቁ.	የዕቃው ዓይነት	መጠኑ በሴንቲ ሜትር				ምርመራ
		ቁመት (ከፍታ)	ወርድ	ርዝመት	ብዛት	
1	ዴስክ / ከነመቀመጫው/	74	45	120	21	በ1 ዴስክ ከ2 እስከ 3 ተማሪዎች የሚቀመጡ ሆነው፤ ዴስኮቹ በአካባቢ ከሚገኙ ማቴሪያሎች የተሰሩ ሊሆኑ ይችላሉ።
2	አግዳሚ ማስደገፊያ / ተስተካክሎ የተጠረበ እግር ያለው ጣውላ /	74	30	120	21	የተማሪ ዴስኮች ማዘጋጀት ባልተቻለባቸው ቦታዎች ለጊዜው ከአካባቢው በተዘጋጁ ጣውላ ማስደገፊያዎችና መቀመጫዎች መጠቀም ይቻላል።
3	አግዳሚ መቀመጫ / የተጠረበ ጣውላ /	50	20	120	21	
4	ጠረጴዛ	80	74	100	1	ለአመቻቹ መጠቀሚያ
5	ወንበር	40	56	78	1	ለአመቻቹ መጠቀሚያ
6	ጥቁር ሰሌዳ	=	100	120	1	
7	ማስታወቂያ ሰሌዳ	=	50	100	1	

ለ. በአመቻች ቢሮ መኖር ያለባቸው ቁሳቁሶች፡

ተቁ	የዕቃው ዓይነት	መጠኑ በሴንቲ ሜትር				ምርመራ
		ቁመት	ወርድ	ርዝመት	ብዛት	
1	አግዳሚ መቀመጫ	50	30	150	1	
2	ባለ ስለ ጠረጴዛ	80	74	120	1	
3	ባለ መደገፊያ ደረቅ ወንበር	40	56	78	2	የተጠሪ አመቻችን መጠቀሚያ ጨምሮ
4	የተለያዩ ሰነዶች (የተማሪ ፋይሎች፣ ልዩ ልዩ ቅጾች መመሪያዎች ወዘተ መደርደሪያ	180	40	120	1	በአካባቢው ከሚገኙ ማቴሪያሎች ሊሰራ ይችላል፤
5	የመረጃዎች መለጠፊያ ሰሌዳ		60	100	1	
6	የቆሻሻ መጣያ ቅርጫት				1	በአካባቢው ቁሳቁሶች የተሠራ
7	የግድግዳ ሰዓት				1	

ሐ. በዕቃ ግምጃ ቤት መኖር ያለባቸው ቁሳቁሶች፡
 አንድ መጠኑ 180ሣ.ሜ X 40ሣ.ሜ x 120ሣ.ሜ የሆነ መጽሐፍ መደርደሪያ (በአካባቢው ከሚገኙ ማቴሪያሎች የተሰራ ወይም የፋብሪካ ውጤት ሊሆን ይችላል)

መ. የመጫወቻ ቁሳቁሶች፡

የተለያዩ ብዙ ወጪ የማይጠይቁ ዘመናዊና ባህላዊ የመጫወቻ ቁሳቁሶችን መሳሪያዎችን አዘጋጅቶ ተማሪዎቹ ባላቸው ትርፍ ጊዜ በጋራ ወይም በቡድን ሆነው እንዲጫወቱ ማድረግ የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ማዕከላቱን ሳቢ (attractive) በማድረግ ተማሪዎች ትምህርታቸውን አንዳያቋርጡ ከመርዳቱም ባሻገር ለህፃናቱ ስሜታዊ፣ ክህሎታዊ፣ ማህበራዊና አዕምሯዊ እድገት ከፍተኛ አስተዋጽኦ ይኖረዋል። ስለሆነም የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ቤቶች ቢያንስ ከዚህ ቀጥሎ የተመለከቱ የመጫወቻ ቁሳቁሶች ሊኖራቸው ይገባል።

- የመረብ ኳስ - ከህፃናቱ የዕድሜ ደረጃ ጋር የሚጣጣም መጠን ያለው።
- መረብ /በአካባቢው ከሚገኙ ቁሳቁሶች ሊሠራ የሚችል።/
- የእግር ኳስ - ከህፃናቱ የዕድሜ ደረጃ ጋር የሚጣጣም መጠን ያለው።
- ባህላዊ የመጫወቻ መሳሪያዎች /በተማሪዎች በአካባቢው ከሚገኙ ቁሳቁሶች ሊዘጋጁ ይችላሉ/

5.1.2 ለተንቀሳቀሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ የሚያስፈልጉ ቁሳቁሶች

ተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያዎች የሚከተሉት መሠረታዊ ቁሳቁሶች የሚያስፈልጋቸው ሲሆን፤ ቁሳቁሶቹ በእንስሳት ጀርባ ከቦታ ቦታ በቀላሉ ሊጓጓዙ የሚችሉ መሆናቸውን ግምት ውስጥ በማስገባት የቀረቡ ናቸው፡፡

- ስፋቱ 100 X 20ሳሜ የሆነ ሊታጠፍ የሚችል 1 ጥቁር ሠሌዳ፤
- ስፋቱ 50 X 100ሳሜ የሆነ ሊታጠፍ የሚችል 1 የማስታወቂያ ሠሌዳ፤
- በአካባቢው ከሚገኙ ቁሳቁሶች የተዘጋጁ ወይም የፋብሪካ ውጤት የሆኑ መቀመጫዎች በተማሪው ቁጥር ልክ / ለምሳሌ፤ በአካባቢ የሚሰራ ጂባ፤ ፕላስቲክ ምንጣፍ፤ በርጩማ፤ ፕላስቲክ ኩርሲ፤ ወዘተ/ ፤
- ስፋቱ 40ሳሜ X 50ሳሜ የሆነ ከጠንካራ ፋይዜት ወይም ከፕላስቲክ የተሰራና ሊታጠፍ የሚችል ማስደገፊያ /ተማሪው

አስደግፎ የሚጽፍበት/ - በተማሪ ቁጥር፤

- የጽህፈት መሣሪያዎችን፣ የትምህርት መርጃ መሣሪያዎችን፣ ልዩ ልዩ ትምህርት ነክ ሰነዶችን፣ ወዘተ፡ ለማንጓዝና በጥንቃቄ ለማስቀመጥ የሚያስችሉ ቁልፍ ያላቸው/ የተሰራላቸው 2 መለስተኛ ሳጥኖች ወይም ሻንጣዎች፤

5.2 የመማሪያ ማስተማሪያ መጽሐፍት

የተማሪዎችን ውጤታማነት ከሚያጎለብቱ ግብዓቶች መካከል የመማሪያ መጽሐፍት በዋናነት የሚጠቀሱ ናቸው፡፡ እያንዳንዱ ተማሪ በክፍልም ሆነ ከክፍል ውጭ የቀሰመውን ዕውቀት ከመማሪያ መፃህፍት ጋር እያገናዘበና እያዳበረ ካልሄደ በደረጃው የሚጠበቀውን ዕውቀትና ክህሎት ማግኘት አይችልም፡፡ በተለይም በአርብቶ አደርና ከፊል አርሶአደር አካባቢዎች ህብረተሰቡ ከትምህርት አገልግሎት ተገልጎ የቆየ ከመሆኑ አንፃር ህፃናቱ በትምህርታቸው የሚጠበቀውን ውጤት እንዲያስመዘግቡ የሚረዱዋቸው አማራጮች

ውስን ናቸው። ስለሆነም በአርብቱ አደርና ከፊል አርብ አደር አካባቢዎች የሁሉም የትምህርት ዓይነቶች የተማሪ መጽሐፍ ጥምርታ 1ለ1 መሆን አለበት። እያንዳንዱ ተማሪ ከየትምህርት ዓይነቱ አንዳንድ መጽሐፍ ሊኖሩት ይገባል።

5.3 ልዩ ልዩ መመሪያዎችና ደንቦች

የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ፕሮግራም የምዕተ ዓመቱን ግብ ከማሳካት አንፃር የሚያበረክተው አስተዋፅኦ ከፍ እንዲል ማዕከላቱ የመንግስትን ፖሊሲዎች፣ ስትራቴጂዎችና ፕሮግራሞች መተግበር ይኖርባቸዋል። ስለሆነም ቀጥሎ የተዘረዘሩት የፖሊሲ ሰነዶች፣ ስትራቴጂዎች፣ ስታንዳርዶች፣ የአፈፃፀም መመሪያዎችና ደንቦች በአካባቢው የሥራ ቋንቋ ተተርጉመውና በአተገባበራቸው ላይ በሚመለከታቸው አካላት ማብራሪያ ተሰጥቶባቸው በሁሉም የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያዎች መኖር አለባቸው።

- የትምህርትና ሥልጠና ፖሊሲና የፖሊሲው ማብራሪያ፤
- የትምህርትና ሥልጠና ፖሊሲ ስትራቴጂ

- የአጠቃላይ ትምህርት ጥራት ማሻሻያ ፓኬጅና መርሃ ግብሮቹ፤
- የአርብቱ አደር ትምህርት ስትራቴጂ፤
- በአርብቱ አደርና ከፊል አርብቱ አደር አካባቢዎች የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ስታንዳርድ፤
- በአርብቱ አደርና ከፊል አርብቱ አደር አካባቢዎች የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ሱፐርቪዥን መመሪያ፤
- ለአርብቱ አደርና ከፊል አርብቱ አደር አካባቢዎች የተዘጋጀ የቋሚ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት አተገባበር መመሪያ፤
- የተንቀሳቀሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት አተገባበር መመሪያ፤
- የት/ቤቶች የድጎማ በጀት መመሪያ (School grant manual)፤
- ተግባር ተኮር የጎልማሶች ትምህርት አተገባበር መመሪያ፤
- የሥርዓተ ትምህርት ማዕቀፍ፤
- የየትምህርቱ ዓይነት መርሀ ትምህርቶች፤
- የመምህሩ መምሪያዎች በትምህርት

- ዓይነትና በክፍል ደረጃ፤
- የተማሪው መጽሐፍ በትምህርት ዓይነትና በክፍል ደረጃ፤
- የትምህርት ካሌንደር፤
- የልዩ ፍላጎት ትምህርት ስትራቴጂና መመሪያ፤
- የሴቶች ትምህርት ስትራቴጂ፤

5.4 የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች
 አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያዎች በጉድኝት ማዕከላት ከሚገኙ የትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከላት የትምህርት መርጃ መሣሪያዎችን በመዋስ ወይንም ተማሪዎቹን አልፎ አልፎ ወደ ጉድኝት ማዕከላቱ ወስዶ በትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከላቱ እንዲገለገሉ ሁኔታዎችን በማመቻቸት በክፍል ውስጥ የተማሩትን ትምህርት በበለጠ እንዲያዳብሩት ማድረግ የሚጠበቅባቸው ሲሆን ከዚህ በታች ያሉት መርጃ መሣሪያዎች ግን በሁሉም የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያዎች መኖር የሚገባቸው ይሆናሉ፤ እነዚህም፡-

- ቻርቶች (Charts)

- ፍላሽ ካርድ (Flash card)
  - ◆ የቃላት ካርድ (Word Card)
  - ◆ የስዕል ካርድ (Picture Card)
- ሻሽ ቦርድ (Shash board)
- ሥዕሎች (Picture cards)
- የጥቁር ሠሌዳ ማስመሪያ (Black-board ruler)
- ሚዛን (Balance)
- ሜትር
- የተለያዩ ጎኖች ያሏቸው የሂሳብ ማስተማሪያ መርጃ መሣሪያዎች (Geometrical solid samples)
- የአገር አቀፍና የክልሉ ቋንቋዎች የፊደል ገበታዎች
- የግድግዳ ካርታዎች
  - ◆ የዓለም ካርታ
  - ◆ የአፍሪካ ካርታ
  - ◆ የኢትዮጵያ ካርታ
  - ◆ የክልልና የወረዳ ካርታ ናቸው፡፡

- 6. አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ የሚከፈትበት ሁኔታ**
- 6.1. የተማሪዎች ብዛት**
- ◆ በትምህርት አሰጣጥና በተማሪዎቹ የትምህርት አቀባበል ላይ የቅርብ ክትትልና ድጋፍ በማድረግ የተሻለ ውጤት እንዲመዘገብ ለማስቻልና የትምህርት ግብዓቶችን ብክነት ለመከላከል በአንድ ቀበሌ ወይም መንደር ቋሚ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ ለመክፈት ቢያንስ 30 ተማሪዎች ቢመዘገቡ ይመረጣል። ነገር ግን ትምህርት ለሁሉም የሚለውን የምዕተ ዐመቱን ግብ ለማሳካትና ትምህርትን በፍትሃዊነት ለማዳረስ እንዲሁም የህፃናትን የመማር መብት ለማረጋገጥ፣ የአካባቢውን ነባራዊ ሁኔታና በቀጣይ በጣቢያው ሊመዘገቡ ይችላሉ ተብለው የሚገመቱ ህፃናትን በማሰብ፣ እንዲሁም ተጠቃሚው ህብረተሰብ ህፃናቱን ወደ ትምህርት ቤት እንዲያመጣ ቃል በማስገባት በአነስተኛ ቁጥርም መጀመር ይቻላል።
  - ◆ በአንድ ቋሚ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት

- ጣቢያ መማሪያ ክፍል ውስጥ የ ተማሪው ቁጥር ከ40 መብለጥ የለበትም። የተማሪዎቹ ቁጥር ከ40 በላይ ከሆነ በአንድ ክፍል ውስጥ ማስተማሩ ምቹ የመማር ማስተማር አካባቢን ከመፍጠርና የትምህርት ጥራትን ከማስጠበቅ አንፃር አሉታዊ ተጽዕኖ ስለሚኖረው ተጨማሪ የመማሪያ ክፍሎችን አዘጋጅቶ ማስተናገዱ አግባብ ይሆናል።
- ◆ በአንድ የተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ የተማሪው ቁጥር ከ30 መብለጥ የለበትም ። የተማሪዎቹ ቁጥር ከ30 በላይ ከሆነ ተጨማሪ ጣቢያ መክፈት ያስፈልጋል።
- 6.2. የአመቻቾች ብዛት**
- ◆ በመንግሥት ሥራዎች፣ በህመም፣ በግልና በማህበራዊ ጉዳዮች ምክንያት አንዱ አመቻቾች በጣቢያው በማይኖርባቸው ጊዜያት የጣቢያው የትምህርት ሥራ ሊቋረጥ ይችላል። ይህም በህፃናቱና በህብረተሰቡ ዘንድ ሊፈጥር የሚችለው

አሊታዊ ተጽዕኖ ቀላል አይሆንም። የዚህ ዓይነቱ ክፍተት እንዳይፈጠርና በትምህርት ሥራ ላይ ሊደርስ የሚችለውን መስተጋገል ለማስቀረት የአመቻችነት ሥራውን ተክቶ ሊሰራ የሚችል ሰው መመደብ ግዴታ ይሆናል። ስለሆነም፦

- ♦ በአንድ አዲስ በተከፈተ ከ41 እስከ 80 ተማሪ ተቀብሎ ለማስተማር በመዘገበ ቋሚ የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ ቢያንስ 2 አመቻቾች መመደብ አለባቸው። ከሁለቱ አንደኛው - በትምህርት ደረጃና በልምድ የተሻለው ተጠሪ አመቻች ይሆናል። ሆኖም የሴቶችን የአመራር ሰጪነት ሚናና የሴት ተማሪዎችን የትምህርት ተሳትፎ ለማሳደግ ሲባል ሁለት እኩል የትምህርት ደረጃና ልምድ ያላቸው አመቻቾች በተመደቡበት የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ የተጠሪነቱ ቦታ ቅድሚያ ለሴቷ ይሰጣል። በዚህ ስሌት መሠረት፦

- ከ81 እስከ 120 ተማሪ ለመዘገበ የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ

ቢያንስ 3 አመቻቾች፦

- ከ121 እስከ 160 ተማሪ ለመዘገበ የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ ቢያንስ 4 አመቻቾች
- ከ161 እስከ 200 ተማሪ ለመዘገበ የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ ቢያንስ 4 አመቻቾች ይመደባሉ።።

- ♦ የተመዘጋቢ ተማሪዎች ቁጥር ከ200 በላይ በሚሆንባቸው የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያዎች መደበኛ ትምህርት ቤት የሚከፈትበት ሁኔታ የሚመቻች ሆኖ፤ ለጊዜው የመጡትን ተማሪዎች በዚያው ጣቢያ ተጨማሪ የመማሪያ ክፍሎችን በመሥራት ማስተናገድ ተገቢ ይሆናል። ለዚህም በ40 ለ1 ተማሪ-መምህር ጥምርታ መሠረት አመቻቾች/ መምህራን ይመደባሉ።።

ህብረተሰቡ ከነበረበት ቦታ ተፈናቅሎ በጊዜያዊነት በሚሰፍርባቸው አካባቢዎች በሚመሰረቱ ተንቀሳቃሽ የትምህርት ጣቢያዎች ለመማር የሚመዘገቡት ተማሪዎች ቁጥር ከ30 የማይበልጥ ስለመሆኑ ከመስክ

ምልክታና ከሚቀርቡ ሪፖርቶች ማረጋገጥ ተችሏል።
 ስለሆነም ከህብረተሰቡ ጋር በመንቀሳቀስ ህፃናቱን
 ለማስተማር አንድ አመቻች ይመደባል/ትመደባለች።
6.3. የአመቻች ግደነትና የትምህርት ደረጃ፤

ተቁ	የአመቻች ግደነት	ብዛት	የትምህርት ደረጃ
1	ተጠሪ አመቻች	1	ቢያንስ 10ኛ ክፍልን ያጠናቀቀ/ቀች ሆኖ/ና ለሶስት ወራት የቅድመ ሥራ ሥልጠና የወሰደ/ደች፤ የተሻለ የትምህርት ደረጃ እና/ወይም ልምድ ያለው/ላት ቅድሚያ የሚሰጠው/ጣት ሆኖ/ና ተመሳሳይ የትምህርት ደረጃና ልምድ ያላቸው ሴት አመቻች ካሉ ለተጠሪነቱ ቦታ ቅድሚያ ይሰጣቸዋል።
2	አመቻች/ኞች	-	ቢያንስ 10ኛ ክፍልን ያጠናቀቀ/ቀች ሆኖ/ና ለሶስት ወራት የቅድመ ሥራ ሥልጠና የወሰደ/ደች - ብዛታቸው በጣቢያው ውስጥ በሚገኙ ተማሪዎች ቁጥር ይወሰናል።

7. የአመቻቾች የምልመላ፣ የቅድመ ሥራ ሥልጠናና የምደባ መስፈርቶች

7.1. የምልመላ መሥፈርት

እጩ አመቻቾች ለአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት አመቻችነት ለመመልመል ከዚህ ቀጥሎ የተዘረዘሩትን መሥፈርቶች ማሟላት ይጠበቅባቸዋል፡

- ቢያንስ 10ኛ ክፍል ያጠናቀቀ/ችና ለዚህም ህጋዊ የትምህርት መረጃ ማቅረብ የሚችል/ የምትችል፣(ይህ በማይቻልበት ሁኔታ የክልሉ ት/ቤሮ በሚወስነው መሠረት እስከ 8ኛ ክፍል ማድረግ ይቻላል።)
- የአካባቢውን ህፃናት ለማስተማር ፍላጎት ያለው/ ላት፤
- ትምህርት የሚሰጥበት አካባቢ ነዋሪ የሆነ፣ ይህ ባልተቻለበት ቦታ የአጎራባች ቀበሌ/ ወረዳ ነዋሪ የሆነ/ነች፤
- በአካባቢው ቋንቋ መናገር፣ መፃፍና ማንበብ የሚችል/ትችል፤
  - የአካባቢውን ባህልና ወግ የሚያውቅ/

የምታውቅና የሚያከብር/ታከብር፡

- ኃላፊነትን ለመቀበል ብቁ የሆነ (ከዕድሜ፣ ከችሎታ፣ ከባህሪይና ከአመለካከት አንፃር ይታያል)

ማሳሰቢያ፡

ከላይ የተዘረዘሩ መሥፈርቶችን አሟልተው ለውድድር የቀረቡ ሴቶች ቅድሚያ ይሰጣቸዋል፡፡

7.2. የአመቻቾች የሥልጠና መሥፈርቶች

በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት የአመቻቾች ሚና የመማር ማስተማሩን ሂደት ማመቻቸትና ለተማሪዎች እንደ ትምህርት አቀባበላቸው ድጋፍ መስጠት ነው፡፡ የትምህርት አቀራረቡም ተማሪውን ማዕከል የሚያደርግና ህፃናት እየተመራመሩ እንዲማሩ የሚያግዝ መሆን አለበት፡፡ ከዚህ አንፃር ለአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት አመቻቾች ተዘጋጅተው የሚሰጡ የቅድመ ሥራና የሥራ ላይ ተከታታይ የሙያና የትምህርት ደረጃ ማሻሻያ ሥልጠናዎች አመቻቾቹ ከሚያከናውኗቸው አበይት ተግባራትና ሀላፊነቶች ጋር ተዛማጅነት ያላቸው መሆን

ይገባቸዋል፡፡

7.2.1 ከአመቻቾች የሚጠበቁ ተግባራት

- ትምህርቱን በዓመት፣ በሴሚስተር፣ በሳምንት/ በቀንና በክፍለ ጊዜያት/ ከፋፍለው ማቀድ የሚችሉ፤
- የሚጠቀሙበትን ተስማሚ የትምህርት አቀራረብ ዘዴ በተለይም ተማሪ ተኮር የማስተማር ዘዴን የሚመርጡ፤
- ትክክለኛ የትምህርት መርጃ መሳሪያዎችን አዘጋጅተው/አቅርበው የሚጠቀሙ፤
- ተማሪዎች የሚያከናውኗቸውን ሥራዎች (Activities) በመምረጥና በማዘጋጀት እንዲተገብሩት የሚያደርጉ፤
- ትምህርቱ በተማሪው ዘንድ ተፈላጊውን የባህሪ ለውጥ ማምጣቱን የሚገመግሙ፤ /ተከታታይ የምዘና ዘዴን በመጠቀም/፤
- ልዩ ድጋፍ የሚያስፈልጋቸውን ተማሪዎች ለይተው አስፈላጊውን ድጋፍ የሚያደርጉ፤
- ህፃናትን እንደችሎታቸውና ዕድሜያቸው እንዲማሩ የሚያግዙና የሚንከባከቡ፤
- የተለያዩ የመረጃ ማሰባሰቢያ ፎርማቶችን

በመቅረፅ / ተቀርፀው ከሆነም በማባዛት ለአገልግሎት የሚያዘጋጁና የሚጠቀሙ፤

- የተማሪዎችን ውጤት በተዘጋጁት የውጤት ማጠናቀሪያ ቅደም ተከተል/ ላይ መዝገበው መያዝና መጠበቅ የሚችሉ፤
- የጣቢያውን ተማሪዎች ስታቲስቲክስ በጾታ፣ በደረጃና ከተቻለም በዕድሜ ለይተው የሚያዘጋጁ፤
- የተማሪዎችን የውጤት መረጃዎችና ስታትስቲክስ በሚፈለገው መልክና ጊዜ ለሚመለከታቸው አካላት የሚያቀርቡ፤
- ለሴት ተማሪዎች የተለየ እገዛ የሚያደርጉ፤
- ወላጆች በትምህርት ላይ በተለይም በሴት ልጆች ትምህርት ዙሪያ ያላቸው ግንዛቤ እንዲሻሻል አስፈላጊውን ጥረት የሚያደርጉ መሆን ይገባቸዋል፡፡

ስለሆነም፣ ለአመቻቾች በየደረጃው ተዘጋጅተው የሚሰጡ የቅድመ ሥራም ሆነ የሥራ ላይ ሥልጠናዎች ከእነዚህ ዓባይት ተግባራት ጋር የተዛመዱ መሆን አለባቸው፡፡

7.2.2 የቅድመ ሥራ ሥልጠና

የቅድመ ሥራ ሥልጠና አመቻቾች ወደ ማስተማር ሥራ ከመግባታቸው በፊት በመሠረታዊ የመማር ማስተማር ሥነ ዘዴዎችና ሌሎች ይዘቶች ላይ ያተኮረ ሥልጠና ነው። ምልምል አመቻቾች በማስተማር ሥራ ላይ ከመሰማራታቸው /ከመመደባቸው/ በፊት መምህራን ማሰልጠኛ ተቋም ገብተው በሚከተሉት መሠረታዊ ርዕሶች ላይ ቢያንስ የ 3 ወራት የቅድመ ሥራ ሥልጠና ማግኘት ይኖርባቸዋል። ቀደም ሲል 2 ወር ብቻ ይሰጥ የነበረው ስልጠና ወደ 3 ወር የተራዘመበት ምክንያት አመቻቾቹ የትምህርት ደረጃቸው ዝቅተኛ በመሆኑ አቅማቸውን ለማጎልበት የሚያስችሉ የሥልጠና ርዕሶችን በተጠናከረ ሁኔታ በመስጠት የሚያስተምሩት ትምህርት በተቻለ መጠን ከመደበኛው ትምህርት ጋር አቻነት ያለው እንዲሆን ለማስቻል ነው።

የሥልጠና ርዕሶች:

- የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ምንነት ፣ መርሆዎች፣ አስፈላጊነትና አተገባበር፣/ቋሚና የተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት/፣

- የማስተማር ሥነ ዘዴዎች ፣
  - ♦ አሃዳዊ የማስተማር ሥነ ዘዴ (Self Contained)፣
  - ♦ ባለ ብዙ ክፍል (Multi-Grade) የማስተማር ሥነ ዘዴ፣ ወዘተ፡
- የህፃናት ሥነ ባህሪይ፣
- የክፍል አመራር /አያያዝ/፣
- የሥነ ዜጋና ሥነ ምግባር ትምህርት መሠረታዊ እውቀት፣
- አካቶ ትምህርት (የልዩ ፍላጎት ትምህርት ያላቸውን ህፃናት ከሌሎች ተማሪዎች ጋር አዳብሎ የማስተማር ሥነ ዘዴ)፣
  - ♦ በአንድ ት/ቤት ከሚገኙት ተማሪዎች ውስጥ ልዩ ፍላጎት ትምህርት የሚያስፈልጋቸው ህፃናት ብዛት በአማካይ ከ5%-10% ይሆናል ተብሎ ይታመናል። ስለሆነም አመቻቾች በልዩ ፍላጎት ትምህርት ዙሪያ መሠረታዊ ግንዛቤ ልኖራቸው ይገባል።
- ተከታታይ ግምገማና ምዘና፣
- የተማሪና የትምህርት ውጤት መረጃ አያያዝ፣

- የትምህርት ዕቅድ ዝግጅት፤
- የመጀመሪያ ህክምና እርዳታ፤
- ሥርዓተ ሥራ (Gender Mainstreaming)፤
- የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች አዘገጃጀትና አጠቃቀም፤
- የህብረተሰብ ንቅናቄ (community mobilization) ናቸው፡፡

7.2.3 የሥራ ላይ ሥልጠና

በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ የሚሰጠውን ትምህርት ጥራት ለማስጠበቅና ተማሪዎቹ በመደበኛ ትምህርት ቤቶች በመጀመሪያው ሳይክል ከሚገኙት ተማሪዎች ጋር አቻነት ያለው የባህሪ ገፊ እንዲላበሱ ለማስቻል የአመቻቸው ሙያዊና አካዳሚያዊ ብቃት ወሳኝ ነው፡፡ በአርብቶ አደርና ከፊል አርብ አደር አካባቢዎች አማራጭ መሠረታዊ ትምህርትን ለማስተማር የተመለመሉ አመቻቸው አብዛኛዎቹ በዝቅተኛ የትምህርት ደረጃ ላይ የሚገኙና በቂ የመምህርነት ሙያ ሥልጠና ያልወሰዱ ከመሆናቸው አንጻር በቂና ጥራት ያለው ትምህርት ለተማሪዎች ለመስጠት እንዲችሉ ተከታታይ ድጋፍ ያስፈልጋቸዋል፡፡ ስለሆነም፣ በሱፐርቪዥን አማካይነት ተለይተው በታወቁ ሙያነክ ችግሮችና በአመቻቸው

የሥልጠና ፍላጎት ላይ የተመሠረቱ የሥራ ላይ ሥልጠናዎችን በየወቅቱ እንዲያገኙ ሁኔታዎችን ማመቻቸት፣ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያዎችን ከመደበኛ ትምህርት ቤቶች ጋር በማጎዳናት አመቻቸው የተሞክሮ ልውውጥ እንዲያደርጉ ሁኔታዎች ይመቻቻሉ፡፡ እንዳስፈላጊነቱ በክረምትና በርቀት ትምህርት ፕሮግራሞች የትምህርት ደረጃቸውን እንዲያሻሽሉ ይደረጋል፡፡ የአጠቃላይ 2ኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በሚገባ ያጠናቀቁ አመቻቸው በክረምት የሥራ ላይ ሥልጠና የመምህርነት ሥልጠና እንዲወስዱ ተደርጎ በመደበኛ መምህርነት ይመደባሉ፡፡

7.3. የአመቻቸው የምደባ መስፈርት

አመቻቸው በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ በአመቻቸውን ተመድበው ለማስተማር፡

- ♦ በተራ ቁጥር 7.1 ሥር በተቀመጡት መሥፈርቶች መሠረት የተመለመሉ፤
- ♦ በመምህራን ማሰልጠኛ ተቋም ውስጥ በተራ ቁጥር 7.2 ሥር በተጠቀሱት የሥልጠና ርዕሶች ላይ ቢያንስ የ3 ወራት የቅደመ ሥራ ሥልጠና ያገኙ ፡

- ♦ ከሰለጠኑበት የመምህራን ማሰልጠኛ ተቋም ሥልጠናውን በሚገባ ስለማጠናቀቃቸው ህጋዊ የትምህርት መረጃ ማቅረብ የሚችሉ፤
- ♦ ህጋዊ የሥራ ውል መፈጸም የሚችሉ መሆን ይኖርባቸዋል።

8. የትምህርት ፕሮግራም አደረጃጀት

በአገራችን አስፈላጊውን ደረጃ የጠበቀና በየትምህርት እርከኑ ተገቢውን የባህሪ ገጽታ ሊያላብስ የሚችል ሥርዓተ ትምህርት በትምህርትና ሥልጠና ፖሊሲ ዓላማዎች ላይ ተመስርቶ ተዘጋጅቷል። ሥርዓተ ትምህርት መርሃ ትምህርት፣ የተማሪ መጽሐፍ፣ የመምህሩ መምሪያ፣ የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች፣ ድጋፍ ሰጪ ጽሁፎችንና የማስተማር ዘዴዎችን የሚያካትት ሲሆን አተገባበሩ ከህፃናቱ እድሜ፣ የአካል ብቃት፣ የአእምሮ ብስለትና የመማር ዝግጁነት ጋር እየተገናዘበ በደረጃ፣ በትምህርት ዓይነትና በጊዜ ተመጥኖና ታቅዶ የሚከናወን ነው።

ከዚህ አንፃር በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ማዕከላት የትምህርት ፕሮግራሞች የሚከተሉት አደረጃጀቶች ይኖሩታል።

8.1 ዓመታዊ የትምህርት ካሌንደር

- በሀገራችን በየደረጃው የሚሰጠው ትምህርት የተዘጋጀው ከ203-206 ባሉት ቀናት ውስጥ እንዲጠናቀቅ ታስቦ ነው። የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ተማሪዎች በመደበኛው የመጀመሪያ ደረጃ አንደኛ እርከን (ከ1-4) የትምህርት ፕሮግራም ከሚማሩ ተማሪዎች ጋር የተመጣጠነ ትምህርት እንዲቀስሙና እኩል ተወዳዳሪ እንዲሆኑ እኩል የሆነ ወይም እጅግ የተቀራረበ የትምህርት ቀናት ተጠቅመው መማር እንዳለባቸው ይታመናል። ስለሆነም ከደረጃ አንድ እስከ ደረጃ አራት ያለው የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት በዓመት ከ203-206 ቀናት ውስጥ ተሰጥቶ ይጠናቀቃል።
- የትምህርት መጀመሪያና ማጠናቀቂያ ጊዜዎች የአካባቢውን የአየር ንብረት ሁኔታ፣

የህብረተሰቡን የአኗኗር ዘይቤ፣ ወዘተ፣ ግምት ውስጥ ባስገባ መልኩ የሚወሰን ሆኖ፡

- ◆ ጊዜያቱ በመስከረም 2 እና በነሐሴ 30 መካከል ባሉት 360 ቀናት ውስጥ ቢገደቡ የተመረጠ ይሆናል። ምክንያቱም ከአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ማዕከል ወደ መደበኛ ትምህርት ቤት እንዲሁም ከመደበኛ ወደ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ቤት የሚገቡ/ የሚሸጋገሩ ተማሪዎች በትምህርታቸው ላይ ክፍተት ሳይፈጠር መቀጠል እንዲችሉ ነው።
- ◆ የሚወሰነው ፕሮግራም ሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት የተጠቃሚውን ህብረተሰብ ይሁንታ ማግኘት ይኖርበታል።
- ◆ አንድ የትምህርት ዘመን በሁለት ሴሚስቴር ይከፈላል።
- ◆ ተከታታይ ምዘናዎች በትምህርት ክፍለ ጊዜ ውስጥ ይሰጣሉ።
- ◆ 1ኛ ሴሚስቴር ትምህርት ከተጠናቀቀ በኋላ የአንድ ሳምንት የውጤት

ማጠናቀሪያ ጊዜ ይኖራል።

- ◆ በአየር ንብረት መዛባት፣ ባልተጠበቁ ማህበራዊ ቀውሶችና በሌሎች የተለያዩ ምክንያቶች የሚባክኑ የትምህርት ቀናት ቢኖሩ መካከስ ይኖርባቸዋል።

8.2 ሳምንታዊ የትምህርት ቀናትና የክፍለ ጊዜ ሥርጭት

8.2.1 የትምህርት ቀናት

በመደበኛ ትምህርት ቤቶች የሚሰጠው ትምህርት ከሰኞ እስከ ዓርብ ባሉት 5 ተከታታይ ቀናት በቀን 6 ክፍለ ጊዜያትን እየተጠቀመ በሳምንት 30 ክፍለ ጊዜያትን ይሸፍናል። ከዚህ ውስጥ ለ4ቱ ዋናኛ የትምህርት ዓይነቶች የተመደበው ክ/ጊዜ ብዛት 24 ነው። የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ

ተማሪዎች ግን በቀን እንዲማሩ የተደረገው 4 ክፍለ ጊዜያትን ብቻ ስለሆነ ለደረጃው የተዘጋጀውን ትምህርት በተቀመጡት የዓመቱ የትምህርት ቀናት ውስጥ ለማጠናቀቅ ከሚጠበቅ ቀናት 6 ቀናትን መጠቀም ግዴታ ይሆናል።

ስለሆነም የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ ተማሪዎች በመደበኛ ትምህርት ቤት ከሚማሩ አቻዎቻቸው ጋር የተመጣጠነ ትምህርት እንዲያገኙ በሰዓት 6 ቀናት፣ በየቀኑ 4 ባለ 40 ደቂቃ ክፍለ ጊዜያትን ይማራሉ።

8.2.2 የክፍለ ጊዜ ሥርዓት በትምህርት ዓይነትና በደረጃ ፣

ሀ. ፕሮግራሙን በ4 ዓመት ለሚያጠናቅቁ፡

ተቁ	□□□□□ ዓይነት	የሰዓት ክ/ጊዜ ሥርዓት በደረጃ			
		ደረጃ 1	ደረጃ 2	ደረጃ 3	ደረጃ 4
1	አማርኛ	—	—	3	3
2	እንግሊዝኛ	6	6	5	5
3	የአካባቢ ሳይንስ	7	7	6	6
4	ሒሳብ	6	6	6	6
5	የአፍ መፍቻ ቋንቋ	5	5	4	4
ድምር		24	24	24	24

ለ. ፕሮግራሙን በ3 ዓመት ለሚያጠናቅቁ፡

ተቁ	የትምህርት ዓይነት	የሰዓት ክፍለ ጊዜ ሥርዓት በደረጃ		
		ደረጃ 1	ደረጃ 2	ደረጃ 3
1	አማርኛ	—	3	3
2	እንግሊዝኛ	6	5	5
3	የአካባቢ ሳይንስ	7	6	6
4	ሒሳብ	6	6	6
5	የአፍ መፍቻ ቋንቋ	5	4	4
ድምር		24	24	24

8.3. በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያዎች የሚሰጡ የትምህርት ዓይነቶች፡

9. ድጋፍ ሰጪ አገልግሎቶች

የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ዋና ዓላማ በኘሮግራሙ ከተጣሉ የትምህርት ግቦች አኳያ ተማሪዎች ተፈላጊውን እውቀት፣ ክህሎትና ስብእና እንዲላበሱ ማድረግ ነው። ይህን ዓላማ ለማሳካት ደግሞ ከመማሪያ ክፍሎች፣ ከትምህርት ቁሳቁሶችና ከመማሪያ ማስተማሪያ መፃሕፍት ባሻገር የመማር-ማስተማሩን ሂደት የሚያበለጽጉና ክፍል ውስጥ የሚሰጠውን ትምህርት የሚያጎለብቱ እንዲሁም የተማሪዎችን ደህንነት ለመጠበቅ የሚረዱ ተጨማሪ ግብዓቶችን ማሟላት ያስፈልጋል። ስለሆነም አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያዎች የሚከተሉት ድጋፍ ሰጪ አገልግሎቶች ተጠቃሚ ሊሆኑ ይገባል።

9.1 የትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከል አገልግሎት፡

አመቻቾች ክፍል ውስጥ በሚያደርጉት የቃል ገለፃና ጥቁር ሰሌዳ ላይ በሚሰጧቸው የጽሑፍ ማስታወሻዎች ብቻ የመማር-ማስተማሩ ሂደት የታለመለትን ግብ ሊመታ አይችልም። መሠረትና ጥልቀት ያለው

እውቀትና ክህሎትን በተማሪዎች ዘንድ የማስረፀው ስብስብ ሥራ ከጠመኔና ከቃል ገለፃ ባሻገር ክፍል ውስጥ የሚሰጠውን ትምህርት ተጨባጭ ለማድረግ የሚረዱ ልዩ ልዩ የትምህርት መርጃ መሣሪያዎችንና አዳዲስ የማስተማር ዘዴዎችን መጠቀምን ይጠይቃል።

እነዚህንና መሰል ተግባራትን በተደራጀ ሁኔታ በማከናወን የትምህርት ጥራትን ለማስጠበቅ ደግሞ የትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከላት ወሳኝ የሆኑ ተቋማት ናቸው።

አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያዎች ካላቸው ሰፊ ስርጭትና ውሱን የተማሪና አመቻች ቁጥር፣ በተለይም ከፊሎቹ ጣቢያዎች ካላቸው ተንቀሳቃሽ ባሕሪ አኳያ የትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከላትን በጣቢያ ደረጃ ማቋቋም ያስቸግራል። ነገር ግን አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያዎች ማዕከላቱ የሚሰጡትን አገልግሎት ከሚከተሉት ሁለት መንገዶች በአንደኛው እንዲያገኙ ማድረግ ይገባል።

ሀ) ከጉድኝት ማዕከል ት/ቤት ማበልፀጊያ ማዕከል አገልግሎት እንዲያገኙ ማድረግ

በትምህርት ቤቶች ጉድኝት መመሪያ መሠረት ከ3-8 ቋሚ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያዎችን በአቅራቢያቸው ከሚገኝና የትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከል ካለው መደበኛ መጀመሪያ ደረጃ ት/ቤት ጋር በማጎዳጎት አመቻቾችና ተማሪዎች፡-

- ◆ የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች አዘገጃጀትን በተመለከተ ተግባራዊ እውቀት የሚቀስሙበትን፤
- ◆ የትምህርት መርጃ መሣሪያዎችን ከት/ቤቱ በውሰት የሚወስዱበትንና ተጠቅመው የሚመልሱበትን፤
- ◆ ካላቸው ዝቅተኛ የትምህርት ደረጃና ከተሰጣቸው አነስተኛ ሥልጠና አኳያ የማስተማር ብቃታቸውን የሚያጎለብቱ መያዣ ድጋፎችንና ተሞክሮዎችን ከመደበኛ መምህራን የሚያገኙበትን፤
- ◆ ወዘተ ምቹ ሁኔታ መፍጠር ያስፈልጋል፡፡

ለ) አገልግሎቱን ከወረዳ ትምህርት ጽ/ቤት (ከወረዳ ትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከል) እንዲያገኙ ማድረግ፤

በቦታ ርቀት ወይም በተንቀሳቃሽ ባሕሪያቸው ምክንያት ከመደበኛ መጀመሪያ ደረጃ ት/ቤት ጋር ሊጎዳጎሉ ለማይችሉ የትምህርት መስጫ ጣቢያዎች፡-

- ◆ በየትምህርት ዓይነቱ የሚያስፈልጉ የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች በወረዳ ትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከል ተዘጋጅተው እንዲላኩላቸው ማድረግ፤
- ◆ አመቻቾች በዕረፍት ጊዜያቸው በማዕከሉ ተገኝተው መያዣ ድጋፎችን እንዲያገኙ ማድረግ፤
- ◆ አመቻቾች ከመደበኛ ት/ቤት መምህራን የሚያገኙትን የሙያ ድጋፍ የሚያካክስ የተጠናከረ የሱፐርቪዥን ድጋፍ እንዲያገኙ ማድረግ ይገባል፡፡

9.2 የመጀመሪያ ሕክምና እርዳታ (First Aid) አገልግሎት፡ ተማሪዎች በትምህርት መስጫ ጣቢያ ቆይታቸው ለድንገተኛ ህመምና ጉዳት የሚጋለጡባቸው በርካታ ሁኔታዎች ይኖራሉ። ለምሳሌ ያህል ክፍል ውስጥ፣ መንገድ ላይ ወይም በመጫወቻ ሜዳ ላይ ህሊናቸውን ስተው የመውደቅ፣ የስብራት፣ የወለምታ፣ በስለት የመቆረጥ፣ በእባብ ወይም በጊንጥ የመነደፍ አደጋ ሊያጋጥማቸው ይችላል። በአንፃሩ በብዙዎቹ የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያዎች በተለይም በተንቀሳቃሽ ጣቢያዎች አቅራቢያ የህክምና እርዳታ ሊሰጥ የሚችል የጤና ተቋም እንደማይገኝ ይገመታል። አንዳንድ ህመሞችና አደጋዎች ደግሞ በሽተኛው ወደ ጤና ተቋም እስኪደርስ ጊዜ የማይሰጡና እስከሞት ሊያደርሱ የሚችሉ ናቸው። ይህም እውነታ በትምህርት መስጫ ጣቢያዎች የመጀመሪያ ህክምና እርዳታ አገልግሎት መኖርን አስፈላጊ ያደርገዋል።

የአገልግሎቱ ዓላማ ከፍ ብሎ የተጠቀሱት ችግሮች ያጋጠሟቸው ተማሪዎች ሕመማቸው (ጉዳታቸው) እንዳይባባስና ህይወታቸው አደጋ ላይ እንዳይወድቅ

ማድረግ የሚያስችል ፈጣን እርዳታ መስጠት ሲሆን አገልግሎቱን ለመስጠት የሚከተሉት ሁኔታዎች መሟላት ይኖርባቸዋል።

ሀ) የመጀመሪያ ሕክምና እርዳታ መስጫ ሣጥን (First Aid Kit)

በትምህርት መስጫ ጣቢያ ደረጃ የመጀመሪያ ህክምና እርዳታ ለመስጠት ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን መሠረታዊ የህክምና ቁሳቁሶች የያዘ ሣጥን ያሰፈልጋል።

- ◆ Adhesive plaster 5cmx10m rolls
- ◆ 12 vow gauze bandage 8cmx5m rolls
- ◆ Dissecting forceps
- ◆ Examination gloves
- ◆ 1 bottle dettol 250 ml
- ◆ Scissors 14cm.Gc.p
- ◆ Elastic bandage 10cmx4.5m
- ◆ 2 elastic woven bandage 8cmx5m
- ◆ 12 vow gauze bandages 7.5cmx5m
- ◆ 4 triangular bandages

- ◆ Cotton wool 400 gm
- ◆ 1 pack handy plast
- ◆ GV

ወረዳዎች ከፍ ብሎ የተጠቀሱትን የሕክምና ቁሳቁሶች ከነሳጥኑ ከቀይ መስቀል ማህበር በመግዛት ወይም በእርዳታ በማግኘት ለጣቢያዎቹ መሰጠት/ማቅረብ ይኖርባቸዋል። ለማህበሩ የተወሰነ ገንዘብ በመክፈልም ያለቁ ቁሳቁሶችን መተካት ያስፈልጋል።

የመጀመሪያ ሕክምና እርዳታ መስጫ ሳጥን እንደአመችነቱ በአመቻቾች ቢሮ ወይም በዕቃ ግምጃ ቤት በጥንቃቄ ይቀመጣል። ከዚህም በላይ ለአመቻቾች በሚሰጠው ስልጠናና በህክምና ቁሳቁሶች አቅርቦት በየደረጃው ከሚገኙ የጤና ተቋማትና መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ጋር ቅንጅታዊ የሆነ አሰራር የሚፈጠርበት ሁኔታ ይመቻቻል።

ለ) የመጀመሪያ ሕክምና እርዳታ ሰጪ፡

የመጀመሪያ ሕክምና እርዳታ የሚሰጥ ባለሙያ በየትምህርት መስጫ ጣቢያው ለመመደብ ሁኔታዎች አይፈቅዱም። ስለሆነም አገልግሎቱ የሚሰጠው

በአመቻቾች ይሆናል። ለዚህም ተገቢውን ሥልጠና እንዲያገኙ ይደረጋል።

9.3 ትምህርት በካሴት/ በሲዲ፡

ሬዲዮ አንጻራዊ በሆነ አነስተኛ ወጪ የትምህርት አገልግሎትን በስፋት ለማዳረስና ክፍል ውስጥ የሚሰጠውን ትምህርት ለማበልፀግ ተመራጭ የሆነ የመገናኛ መሳሪያ ነው። ስለሆነም በመደበኛው የመጀመሪያ ደረጃ ሥርዓተ ትምህርት ላይ የተመሠረተ የትምህርት በሬዲዮ ነገራዊም በአገራችን የተለያዩ ክፍሎች የሚሰራጩ መሆኑ ይታወቃል። የመጀመሪያ ደረጃ ት/ቤቶችም ከሞላጎደል ተመሳሳይ የትምህርት መስጫ ጊዜ ስላላቸው የነገራዊውን የሥርዓት ጊዜ ከራሳቸው የትምህርት ጊዜ ሰሌዳ ጋር አጣጥመው በመጠቀም ላይ ይገኛሉ።

ነገር ግን የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ነገራዊም የትምህርት መስጫ ጊዜ በተጠቃሚው ማህበረሰብ የሚወሰን በመሆኑና የየትምህርት መስጫ ጣቢያው የሳምንቱ የትምህርት ቀናትና ዕለታዊ የትምህርት ጊዜ

ሰሌዳ/ሰዓት ስለሚለያይ በአንድ ጊዜ ሁሉንም የትምህርት መስጫ ጣቢያዎች ተጠቃሚ የሚያደርግ የትምህርት በፊደሎች ነገሮችም ማሰራጨት አይቻልም። ስለሆነም የትምህርት በካሴት/በሲዲ አገልግሎትን በአማራጭነት መጠቀም አስፈላጊ ይሆናል። ትምህርት በካሴት/በሲዲ የብቁ መምህራንን ዕውቀትና ልምድ በተማሪዎች በማስረጽና የማስተማር ዘዴና ተሞክሮን ለአመቻቾች በማካፈል ረገድ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ማበርከት ከመቻሉም በላይ አገልግሎቱ ለአንድ የትምህርት ክፍለ ጊዜ የተዘጋጀውን ፕሮግራም እንዳስፈላጊነቱ ደጋግሞ ለማድመጥ ዕድል ይሰጣል።

በአጠቃላይ የትምህርት በካሴት/በሲዲ የመማር-ማስተማሩን ሂደት ለማበልፀግ ከፍተኛ ጠቀሜታ ያለው በመሆኑ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያዎችን የአገልግሎቱ ተጠቃሚ ማድረግ ተገቢ አማራጭ መሆኑ ታምኖበታል። ስለሆነም ፕሮግራሙ በአርብቶ አደርና ከፊል አርሶ አደር አካባቢዎች አገልግሎት ላይ የሚውልበት ሁኔታ መመቻቸት አለበት።

የትምህርት በካሴት/በሲዲ አገልግሎት ለመስጠት የሚከተሉት ሁኔታዎች ሊሟሉ ይገባል።

- ♦ በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ሥርዓተ ትምህርት ላይ የተመሠረተ እስክሪፕት ለየትምህርት ዓይነቱና ደረጃው በትምህርት መስጫ ቋንቋ ማዘጋጀት፤
- ♦ በሙያ ብቃታቸው በተመረጡ መምህራን አማካኝነት የቀረፀ ሥራ በካሴት/ ሲዲ ማካሄድ
- ♦ አርጂናል ካሴቶችን/ሲዲዎችን በትምህርት መስጫ ጣቢያዎች ቁጥር አባዝቶ ለእያንዳንዱ ጣቢያ እንዲደርስ ማድረግ፤
- ♦ እያንዳንዱ የትምህርት መስጫ ጣቢያ በፀሐይ ኃይል (solar) ወይም በባትሪ የሚሰራ ቴክኖሎጂ/ሲዲ ማጫወቻ/እንዲኖረው ማድረግ፤
- ♦ የአጠቃቀም መመሪያ ማዘጋጀትና ለአመቻቾች ስልጠና መስጠት

9.4 የንባብ አገልግሎት፡

የሰው ልጅ የማያቋርጥ መረጃና እውቀት ከሚያገኝባቸው መንገዶች ዋነኛው መፃሕፍትንና ልዩ

ልዩ ጽሑፎችን በማንበብ ነው። የዳበረ የንባብ ባሕል ያለው ህብረተሰብ ስለራሱ፣ ስለአካባቢውና ስለዓለም ያለው ግንዛቤ ሰፊ፣ የእውቀትና የሥልጣኔ ደረጃውም ከፍተኛ ይሆናል። አንባቢ ህብረተሰብ የመፍጠሩ ሂደት መጀመር ያለበት ደግሞ ከት/ቤት ሊሆን ይገባል።

በቋሚም ሆነ በተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያዎች የሚሰጠው የንባብ አገልግሎት የሚከተሉት አበይት ዓላማዎች አሉት፡፡ እነርሱም፡-

- ◆ ተማሪዎች ከልጅነታቸው ጀምሮ የንባብ ፍላጎትንና ክህሎትን እንዲያዳብሩ ብሎም የእውቀት አድማሳቸውን እንዲያሰፉ ማድረግ፤
- ◆ አመቻቾች ክፍል ውስጥ ከሚያስተምሩት ትምህርትና ከማስተማር ሙያቸው ጋር ዝምድና ያላቸውን መጻሕፍትና ሌሎች ጽሑፎች በማንበብ አካዳሚያዊ እና ሙያዊ አቅማቸውን እንዲያሳድጉ ማገዝ ናቸው፡፡
- ◆ ለተማሪዎችና ለአመቻቾች የሚሰጠው የንባብ አገልግሎት ከዚህ በታች እንደተዘረዘረው ተፈጻሚ ይሆናል።

ሀ/ ለተማሪዎች የሚሰጥ የንባብ አገልግሎት፡

ለተማሪዎች የሚሰጠው የንባብ አገልግሎት እንደ ሁኔታው ተማሪዎች በትርፍ ጊዜያቸው በመማሪያ ክፍሎች ውስጥ ተቀምጠው የተለያዩ ጽሑፎች እንዲያነቡ በማድረግ ወይም ጽሑፎችን በውሰት ወደቤታቸው ወስደው አንብበው እንዲመልሱ በማድረግ ይከናወናል። ለንባብ አገልግሎት የሚውሉ ጽሑፎች፡-

- ◆ ክፍል ውስጥ ከሚሰጠው ትምህርት የሚዛመዱ ወቅታዊና አካባቢያዊ በሆኑ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ ባሕላዊና ጤና ነክ ጉዳዮች፣ አጫጭር ተረቶች፣ ታሪኮች፣ ቀልዶች ወዘተ ላይ የሚያተኩሩ፤
- ◆ ለተማሪዎች የትምህርት ደረጃ የሚመጥኑ በአፍ መፍቻ ቋንቋቸው የተጻፉ ከግማሽ ገጽ እስከ አንድ ገጽ የሚሆኑ።
- ◆ በጉልህ ሆሄያት፣ በቀላል ቋንቋና በአጫጭር አረፍተነገሮች የተዋቀሩ፤
- ◆ በተቻለ መጠን አግባብነት ባለቸው ስዕሎች የታጀቡ ሊሆኑ ይገባል።

ከአንዚህ ጽሑፎች አብዛኛዎቹ በክልል ትምህርት ቢሮና በወረዳ ትምህርት ጽ/ቤት እየተዘጋጁ ለአማራጭ መሰረታዊ ትምህርት ጣቢያዎች ሊላኩ የሚችሉ ናቸው።

ለ/ ለአመቻቾች የሚሰጥ የንባብ አገልግሎት፡

ከመደበኛ መጀመሪያ ደረጃ ት/ቤት ጋር የተጎዳኙ አማራጭ መሰረታዊ ትምህርት ጣቢያዎች አመቻቾች የሚፈልጓቸውን መጻሕፍትና ሌሎች ጽሑፎች ከጉድኝት ማዕከል ት/ቤቱ ቤተ መጻሕፍት በመዋስ አንብበው የሚመልሱበት ሁኔታ ይመቻቻል።

ከመደበኛ መጀመሪያ ደረጃ ት/ቤት ጋር ሊጎዳኙ የማይችሉ ጣቢያዎች አመቻቾችን በተመለከተ የወረዳ ትምህርት ጽ/ቤት ተንቀሳቃሽ ቤተመጻሕፍት በማደራጀት አመቻቾች መጻሕፍትንና ሌሎች ጽሑፎችን በሱፐርሻይዘሮች አማካኝነት በመዋስ የንባብ አገልግሎት እንዲያገኙ ይደረጋል።

10. የአማራጭ መሰረታዊ ትምህርት ኘሮግራም የየደረጃው ትምህርት ማጠናቀቂያ ምዘና፣ የትምህርት ማስረጃና የተማሪዎች ሽግግር

በአማራጭ መሰረታዊ ትምህርት ኘሮግራም ትምህርታቸውን በመከታተል ላይ የሚገኙት ተማሪዎች በተዘጋጀው ስርዓተ ትምህርትና የትምህርት መርሃ ግብር መሰረት ተማሪዎች ለደረጃው የተዘጋጀውን ትምህርት ለዘመኑ በተዘጋጀው የትምህርት ካሌንደርና ክፍለ ጊዜ መሰረት በትምህርት ገበታቸው በወቅቱ ተገኝተው መማራቸውን በማረጋገጥ ተገቢ መረጃ መያዝ፣ ተማሪዎች በተከታታይ ምዘናና በመርሃ ትምህርቱ ላይ በተቀመጡት መመዘኛዎች መሰረት መመዘናቸውንና ወደሚቀጥለው ክፍል ለማለፍ የሚያስችል ውጤት ማግኘታቸውን ማረጋገጥ በአማራጭ መሰረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያዎች የሚከናወኑ ተግባራት ይሆናሉ። በዚህም መሰረት የየደረጃው ትምህርት ማጠናቀቂያ ምዘና፣ የትምህርት ማስረጃና የተማሪዎች ሽግግር ከዚህ እንደሚከተለው ተፈፃሚ ይሆናል።

10.1 የየደረጃው ትምህርት ማጠናቀቂያ ምዘና፡

ተማሪዎች በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ነፍሳትም የሚሰጠውን ትምህርት በሚገባ ተከታትለው በደረጃው ማሳየት የሚገባቸውን የባህሪ ለውጥ ማሳየታቸውን፣ በክፍል ውስጥ የሚሰጠውን ትምህርት ጠንካራና ደካማ ጎን በመለየት የመማር ማስተማሩን ሂደት ለማሻሻል የሚያስችል የአሠራር ስልት ለመቀየስ፣ አመቻቾች የሚጠበቅባቸውን ሀላፊነት በሚገባ በመወጣት በብቃት ማስተማራቸውን ለማረጋገጥ እንዲሁም ትምህርታቸውን ያጠናቀቁ ተማሪዎች ወደሚቀጥለው የክፍል ደረጃ ማለፍ እንዲችሉ ተከታታይ የትምህርት ምዘና (Continuous Assessment) ስርዓት ተዘርግቶ ተግባራዊ ይሆናል።

በመሆኑም በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ነፍሳትም የሚሰጠውን ትምህርት በሚገባ ተከታትለው ያጠናቀቁ ተማሪዎች ከአንዱ የትምህርት ደረጃ ወደሚቀጥለው የሚሸጋገሩት በተከታታይ ምዘናዎች አማካይነት ለደረጃው የተመደበውን ትምህርት በሚገባ

10.2 የየደረጃውን ትምህርት ላጠናቀቁ ተማሪዎች የሚሰጡ የትምህርት ማስረጃዎች፡

- ◆ በየዓመቱ መጨረሻ የአንድ ክፍል (ደረጃ) ትምህርት መጠናቀቁን የሚገልጽ ወይም የሴሚስተር የተጠናቀረ ውጤት የያዘ የውጤት መግለጫ (ሪፖርት ካርድ) ለተማሪ ይሰጣል።
- ◆ አንድ ተማሪ የእርከኑን (1-4) ሙሉ ትምህርት ሳያጠናቅቅ ጣቢያውን ወይም ትምህርት ቤቱን ቢለቅ ወይም በአንድ የክፍል ደረጃ በዘመኑ የጀመረውን ትምህርት ሳያጠናቅቅ በመጀመሪያው ሴሚስተር መጨረሻ ትምህርት ቤት ቢቀይር ከሚለቅበት ጣቢያ የየክፍሉ / የየደረጃው/ የተጠናቀረ ዝርዝር ውጤትና የመልቀቂያ /ትራንስክሪፕት/ ህጋዊ ሰርተፊኬት ይሰጠዋል። ይህም ሰርተፊኬት የተወሰነ የትምህርት ደረጃ ማጠናቀቂያ ማረጋገጫ ሰነድ ሆኖ ያገለግላል።
- ◆ በ3 ዓመቱ ፕሮግራም በደረጃ 3 የሚሰጠውን ትምህርት በሚገባ ላጠናቀቁ ተማሪዎች

የሚሰጠው የትምህርት ውጤት መግለጫ (ሰርትፊኬት) ወደ 5ኛ ክፍል ማለፋቸውን ማረጋገጫ ይሆናል።

- ◆ በ4 ዓመቱ ፕሮግራም በደረጃ 4 የሚሰጠውን ትምህርት በሚገባ ላጠናቀቁ ተማሪዎች የሚሰጠው የትምህርት ውጤት መግለጫ (ሰርትፊኬት) ወደ 5ኛ ክፍል ማለፋቸውን ማረጋገጫ ይሆናል።

10.3 የተማሪዎች ሽግግር፡

በመደበኛ፣ በቋሚና ተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ኘሮግራሞች ተመዝግበው ትምህርታቸውን በመከታተል ላይ የሚገኙ ተማሪዎች በአንደኛው ኘሮግራም የጀመሩትን ትምህርት በሌላኛው ኘሮግራም ለመቀጠል የዝውውር ጥያቄ ሊያቀርቡ ይችላሉ። በተማሪው የቀረበው የዝውውር ጥያቄ አሳማኝ ሆኖ ከተገኘ ከዚህ በታች በቀረበው መሠረት ተፈፃሚ ይሆናል።

10.3.1 በሁሉም የትምህርት ኘሮግራሞች የታቀፉ ተማሪዎችን የዝውውር ጥያቄ በተመለከተ፡

-

ከ4 ዓመቱ ወደ 3 ዓመቱ አማራጭ ወይም ከ3 ዓመቱ አማራጭ ወደ 4 ዓመቱ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ወይም ከ4 ዓመቱና ከ3 ዓመቱ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ፕሮግራሞች ወደ መደበኛ ትምህርት ፕሮግራም ወይም ከመደበኛ ትምህርት ወደ 4 ወይም 3 ዓመቱ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ኘሮግራሞች ተማሪዎች ለሚያቀርቡት የዝውውር ጥያቄ የሚመለከተው ሃላፊ ፊርማና ማህተም ያረፈበት ህጋዊ የትምህርት ማስረጃ እንዲያቀርቡ በማድረግ ዝውውሩ አቻነት ባለው ደረጃ የሚፈፀም ሲሆን ዝርዝር አፈፃፀሙ እንደሚከተለው በሰንጠረዥ ቀርቧል።

ተ. ቁ.	የትምህርት ኘርግራም	የዝውውር ጠያቂው ትምህርት ደረጃ	ተማሪው ተመዝግቦ መግባት የሚችልበት የክፍል ደረጃ /ደረጃ		
			በመደበኛ የት/ኘርግራም	በ4 ዓመቱ አማራጭ	በ3 ዓመቱ አማራጭ
1	የ4 ዓመት አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት	ደረጃ 1	1ኛ ክፍል		ደረጃ 1
		ደረጃ 2	2ኛ ክፍል		ደረጃ 2
		ደረጃ 3	3ኛ ክፍል		ደረጃ 3
		ደረጃ 4	4ኛ ክፍል		ደረጃ 3
		ደረጃ 4ን ያጠናቀቀ	5ኛ ክፍል		
2	የ3 ዓመት አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት	ደረጃ 1	1ኛ ክፍል	ደረጃ 1	
		ደረጃ 2	2ኛ ክፍል	ደረጃ 2	
		ደረጃ 3	3ኛ ክፍል	ደረጃ 3	
		ደረጃ 3ን ያጠናቀቀ	5ኛ ክፍል		
3	መደበኛ ትምህርት	1ኛ ክፍል		ደረጃ 1	ደረጃ 1
		2ኛ ክፍል		ደረጃ 2	ደረጃ 2
		3ኛ ክፍል		ደረጃ 3	ደረጃ 3
		4ኛ ክፍል		ደረጃ 4	ደረጃ 3
		4ኛ ክፍልን ያጠናቀቀ	5ኛ ክፍል		

11. የአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት (ቋሚ እና ተንቀሳቃሽ) ኘርግራም ካጠናቀቁ ተማሪዎች የሚጠበቁ ባህሪያት (Profile):

በአማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ኘርግራም የሚሰጠውን ትምህርት ያጠናቀቁ ተማሪዎች

የሚከተሉትን የባህሪ ገጽታዎች እንዲያሳዩ ይጠበቃል።

- ♦ የክፍል ደረጃውን የሚመጥን የእጅ ጽሁፍ የማንበብና የመሠረታዊ ስሌት ችሎታ ይኖራቸዋል።
- ♦ ስለ ራሳቸው ማንነትና ምንነት፣ ስለቤተሰባቸውና ሕብረተሰብ ኃላፊነቶችና ችግሮች መጠነኛ ግንዛቤ ይኖራቸዋል። አቅማቸው በፈቀደ መጠን ኃላፊነት ይሰማቸዋል። ችግሮችንም ለመፍታት ይሞክራሉ።
- ♦ ልዩ ልዩ የቤት ውስጥ ቁሳቁሶችን ምንነት ጠቃሚነትና እንክብካቤ ያውቃሉ፤ በተግባር ይገልጻሉ፤ ያሳያሉ።
- ♦ በአካባቢው ያሉትን የሥራና የምርት እንቅስቃሴዎች ያስተውላሉ ይገነዘባሉ፤ አቅማቸው በፈቀደ መጠን ቤተሰቦቻቸውን ያግዛሉ።
- ♦ በግለሰብ፣ በቤተሰብና በሕብረተሰብ ደረጃ እምነቶችን፣ አስተሳሰቦችንና ድርጊቶችን ይመረምራሉ፤ ያነፃጽራሉ፤ ይመርጣሉ።

- ◆ አስቸጋሪ ሁኔታዎች ሲያጋጥሟቸው ለመጠየቅና ለመረዳት ይሞክራሉ፤ ባገኙት ምክር ለመጠቀም ይጣጣራሉ።
- ◆ ከችሎታቸው እና ከአቅማቸው ጋር የሚጣጣሙ ልዩ ልዩ ሥራዎችን የመሞከርና የመለማመድ ከፍተኛ ፍላጎት ያሳያሉ።
- ◆ የግልና የአካባቢ ንጽህና ይጠብቃሉ።
- ◆ ተግባርን በተናጠል ከመፈፀም ይልቅ እንደተገቢነቱ በመስተጋብሮታዊ ተሳትፎ በጋራ ክንዋኔ ለጋራ ውጤት የመሰለፍ ስልትን ይለማመዳሉ። (አጠቃላይ የትምህርት ሥልጠና ረቂቅ ፖሊሲ ማብራሪያ፣ ጥራዝ ሁለት፣1985 ዓ.ም)።

12. የሕብረተሰብ ተሳትፎ

ሕብረተሰቡ በቋሚና ተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያዎች ምስረታ ከኖሮግራሙ ቅድመ ዝግጅት እስከ ትግበራ ባለው ሂደት እንዲሁም በሂደት የትምህርት ስራውን በበላይነት መምራትና

መቆጣጠርን ጨምሮ በመከናወን ላይ ባሉት ሥራዎች ሙሉ ተሳትፎ እንዲያደርግ የሚጠበቅ ሲሆን ጉልህ ተሳትፎ የሚያደርግባቸው ወሳኝ ተግባራትም እንደሚከተለው ቀርበዋል።

- ◆ ኃላፊነታቸውን በብቃት ሊወጡ የሚችሉ የጣቢያ የትምህርት አመራር ኮሚቴ፣ የወላጅ መምህራን ህብረት (ወመህ) እና ሌሎች “እንዳያቋርጡ ተማሪዎች አስመላሽ ኮሚቴ” አባላትን መምረጥና ለኮሚቴው ስራ መቃናት አስፈላጊውን ድጋፍ መስጠት፤
- ◆ በአመቻቾች ምልመላ በመሳተፍ ብቃት ያላቸው አመቻቾች እንዲመለሙ ማድረግ፤
- ◆ ለተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት በቀላሉ ከቦታ ቦታ ሊጓጓዙ ከሚችሉ የአካባቢ ቁሳቁሶች የትምህርት መስጫ ጣቢያዎችን መስራት /በድንኳን መጠቀም ካልተቻለ/
- ◆ የትምህርት መስጫ ጣቢያዎችን ለመማር ማስተማሩ ሂደት ምቹ ማድረግ
- ◆ የትምህርት መስጫ ቦታና ጊዜ መወሰን
- ◆ የትምህርት ስራ በአግባቡ መካሄዱንና

- ተማሪዎችም በሚገባ መማራቸውን መከታተልና መቆጣጠር፤
- ♦ ለችግረኛና ወላጅ-አጥ ህፃናት ድጋፍና እንክብካቤ በማድረግ ትምህርት እንዳያቋርጡና ክፍል እንዳይደግሙ ጥረት ማድረግ፤
- ♦ እድሜያቸው ለትምህርት የደረሱ ህፃናት / ወንድና ሴት/ በሙሉ ወደ ትምህርት ቤት እንዲሄዱና የመማር እድል እንዲያገኙ ማድረግ፤
- ♦ ለተንቀሳቃሽ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት ጣቢያ አገልግሎት የሚውሉ የትምህርት ቁሳቁሶችን፣ አመቻቾችንና የግል ቁሳቁሶቻቸውን ከቦታ ቦታ ማጓጓዣ እንስሳትን ማቅረብ፤ እንዲሁም የትምህርት መስጫ ጣቢያን በመድረሻ ቦታ ላይ ማቋቋምና አስፈላጊ በሆኑ የትምህርት ቁሳቁሶች ማደራጀት
- ♦ የተንቀሳቃሽ ትምህርት መስጫ ጣቢያ የሚገኝበትን ቦታና የቆይታ ጊዜ የሚመለከቱ ወቅታዊ መረጃዎችን ለወረዳ

- ትምህርት ጽ/ቤት መስጠት፤
- ♦ በጣቢያው የትምህርት እቅድና የእቅድ አፈፃፀም ግምገማ መሳተፍ፤
- ♦ ለአመቻቾች መጠለያ ማዘጋጀት፣ ደህንነታቸውን መጠበቅና አስፈላጊውን ድጋፍ መስጠት/ምሳሌ፣ አመቻቾች የራሳቸው የእርባታ እንስሳት ካላቸው እንስሳቱን በመጠበቅ/
- ♦ የስራ ሃላፊነታቸውን በሚገባ ለሚወጡ ትጉህና ታታሪ አመቻቾች ማበረታቻ መስጠት፤
- ♦ በትምህርት መስጫ ጣቢያው የሚሰጠውን ትምህርት ጥራት ለመጠበቅና ለማጠናከር አቅም የሚፈቅደውን ድጋፍ በገንዘብ ወይም በዓይነት በሙሉ ፈቃደኝነት ማበርከት
- ♦ ለቋሚ አ/መ/ትምህርት ጣቢያ የግንባታ ቦታ ወይም የትምህርት መስጫ ጣቢያ ቦታ መምረጥ / ቦታ መስጠት፤
- ♦ በቋሚ አማራጭ መሠረታዊ ትምህርት መስጫ ጣቢያዎች ግንባታ የጉልበትና

የቁሳቁስ አስተዋጽኦ ማድረግ፤

- ◆ ለትምህርት እንቅፋት የሆኑ ወገኞችንና ልማዶችን በመመካከር ማስቀረት፤
- ◆ የትምህርት መስጫ ጣቢያውን ለማስፋፋትም ሆነ የውስጥ ድርጅቱን ለማሟላት የሚደረገውን ጥረት መደገፍና መንግሥትና ሌሎች አጋር ድርጅቶች ድጋፍ እንዲያደርጉ መጠየቅ፤

13. የአማራጭ መሰረታዊ ትምህርት የወደፊት አቅጣጫ

አማራጭ መሰረታዊ ትምህርት የአገራችን የትምህርት ሥርዓት አካል ሆኖ ሥራ ላይ እንዲውል

የተደረገው መደበኛውን ትምህርት የሚተካ ወይም